

HRVATSKI

Godina XVII, broj 25

21. lipnja 2007.

cijena 100 Ft

Dan državnosti
Republike Hrvatske
slavimo 25. lipnja

Novinari iz Hrvatske su se očividno dobro ćutili u Bizonji. Sliva Dražen Mufić, novinar nezavisnoga informativnoga lista *Prigorski kaj*, ter reporter Radija Zapešić s kolegom Zlatkom Šoštarićem, glavnim urednikom *Prigorskoga kaja*

Foto: Tímea Horvat

„Glasnikov tjedan“

Komentar

Ne pomaže ni dječji plač

Ovoga su tjedna već sve osnovnoškolske ustanove svečano zatvorile 2006./2007. školsku godinu, podijelile svjedodžbe i oprostile se od svojih najstarijih učenika. U Pomurju čak i na dva mjesta (Belezna, Fičehaz) opraštali su se svi učenici od svoje omiljene ustanove i bilo je teško gledati suzne oči djece, učitelja i roditelja znajući da u toj ustanovi više ne započinje nova školska godina.

Plać u tome slučaju značio je osjećaj gubitka, žaljenje onoga čega više neće biti, gubitak svojega drugog doma u kojem su se za njih brinuli gotovo jednako kao u roditeljskom domu. Jer trebamo reći da su naše manjinske škole s malim brojem djece odista kao veće obitelji, gdje se zna za svako dijete, za svaku sitnicu, popraćen je fizički i psihički razvoj djeteta od prvog do osmog razreda, mogućnost izražavanja dobivaju čak i oni koji su povučeni, zatvoreni. Promatrajući tužna lica, palo mi na pamet kako naše društvo razmišlja o svojoj budućnosti, i sjetila sam se one rečenice koje sam pročitala u draškovečkoj školi u Hrvatskoj: «Djeca su naše naslijeđe, ali prije toga i neprocjenjivo blago koje imamo.» Prekrasna je to rečenica, i drago mi je što sam ju pročitala u matičnoj domovini, misleći da tamo uistinu tako razmišljaju. Dobro bi ju bilo ispisati i kod nas na mnogim javnim mjestima, možda bi neki pročitali i razmislili o tome. Ne znam jesu li kod nas djeca neprocjenjivo blago kada zatvorimo njihovu ustanovu u kojoj su ona mogla dobiti najbolji odgoj, odrasti, učiti, razvijati se u takvoj okolini gdje su i njihove obitelji, gdje su i njihovi preci učili. Kroz cijelo vrijeme dok se raspravljalo o ustanovi, nitko osim nastavnika nije se sjetio što bi bilo dobro djeci. Samo se raspravljalo o materijalnim dobrima, o cijenama, koliko je škola skupa samoupravi. Zar naselju nisu najdragocjenije blago mladi mještani? Nije li njegova mladež kao svoje dijete, a ne bi li trebala samouprava, koja je obvezatna raditi za dobrobit sela, učiniti sve za svoju djecu?

Možda je to malo naivno razmišljanje, ali kao roditelj i ja sam uvijek htjela najbolje svojoj djeci i vjerujem da tako misli većina roditelja; kad mi dijete boluje od nečega, meni je strašno teško na srcu i pokušam sve učiniti da mu bude lakše i ukloniti tegobu, teškoću. Znam, to drukčije funkcionira u većoj zajednici, ali načelo bi trebalo biti isto, ništa drugo nego humanost i ljubav prema svojoj djeci.

Na žalost, sve više se moram uvjeriti da u današnjem svijetu na prvome mjestu su materijalna dobra, te s takvim postupcima i ponašanjem koje vlada u današnjem društvu i nove naraštaje ćemo učiti samo na to. Djeca su vrlo pametna, shvaćaju što je oko njih i da u današnjem svijetu važnije je izgraditi nešto nego zadržati ono što bi služilo ljudima. Shvaćaju da su i ona morala napustiti svoju zajednicu, prijatelje, nastavnike zato što se radi o novcu i nitko ne obraća pozornost na to da bi njima ljepše bilo i u skromnijim prilikama, ali među svojima. Na žalost tu ne pomaže više ni dječji plač, koji često ublaži srca.

Bernadeta Blažetin

Što da napišemo u ovome tjednu za tjedan koji je iza nas. U prvom redu da obavijestimo svoje čitatelje kako zbog kvara na stroju našeg izdavača Croatice Kht. nisu dobili svoj pretplatnički primjerak Hrvatskoga glasnika navrijeme. Dok pišem ove retke, ponedjeljak navečer, 18. lipnja, stroj još uvijek nije popravljen, a ja sutra zatvaram sljedeći broj. Da se našalim?!?! Ili da zaplačem?!?! Trebalo bi što prije popraviti stroj, vjerujem kako je

toga svjestan i ravnatelj Croatice. Iz Belgije su naručeni dijelovi u vrijednosti od tri milijuna forinti. Nije to područje djelatnosti uredništva Hrvatskoga glasnika, nego izdavača, ali se u prvom redu mi novinari i ja kao glavna urednica osjećamo više nego nelagodno i potpuno bespomoćno u ovakvim situacijama u koje smo dovedeni bez ikakvoga propusta s naše strane. Jer mi smo doista svoj posao napravili navrijeme. Dapače, ovoga puta zbog organizacijskih prilika i prije vremena, naime, Hrvatski glasnik broj 24. od 14. lipnja zaključili smo prije uobičajenog utorka, već u petak, 8. lipnja. Naravno, kada se vratite s kratkoga godišnjeg odmora u trajanju od pet dana i suočite se s ovim činjenicama, niste baš presretni. Svoje razmišljanje ovoga puta podijelila sam s tobom, poštovani čitatelju, jer ti si onaj koji si duboko i izravno uključen u sudbinu izlaženja jedinoga tjednika Hrvata u

Mađarskoj navrijeme, stoga će tebe i iznenaditi pozivi na priredbe i događanja koja su se već dogodila, a posao oko uređivanja toga broja, kojeg ne znam kada ćeš dobiti i s kolikim zakašnjenjem, promatrat ćeš u pomalo iskrivljenom svjetlu.

U ovome broju nudimo niz zanimljivih napisa. Glavni odjel za nacionalne i etničke manjine Premijerova Ureda u nepunih mjesec dana organi-

zirao je tri važna savjetovanja, radionice ... Predavači i vladini dužnosnici, manjinski djelatnici i političari te sudionici okruglih stolova na dnevnom redu imali su problematiku medija manjina, financiranje utemeljenih županijskih samouprava, osvrst na održane manjinske izbore u svjetlu modifikacije manjinskih pravnih normi. Čulo se kako je nužna promjena Ustava radi rješavanja pitanja parlamentarnog zastupstva manjina tek formalna stvar ako postoji politička volja da se to pitanje riješi. I manjinske samouprave, u prvom redu državne, nalaze se pred novim gospodarskim izazovima. Kako iz političkoga tijela postati političko-gospodarska jedinica onda ako se ne nadziru financijska jamstva i njihovi okviri djelovanja. Na državnoj političkoj sceni prošli tjedan bio je vruć, a što nas tek čeka u uzavrelom ljetu, vidjet ćemo u nastupajućim tjednima.

Branka Pavić Blažetin

Obavijest čitateljima Hrvatskoga glasnika

Poštovani čitatelji, zasigurno ste se iznenadili i čudili što u svome poštanskom sandučiću prošloga petka niste dobili Hrvatski glasnik broj 24, od 14. lipnja koji je uredništvo zatvorilo i predalo za tisak izdavaču Croatice Kht., u četvrtak, 8. lipnja. Zbog greške na stroju izdavača list nije tiskan navrijeme.

Također se zbog greške na stroju izdavača dio naklade Hrvatskoga glasnika, broj 20 od 17. svibnja i Hrvatskoga glasnika broj 22 od 31. svibnja tiskao u drugome (manjem) formatu, a ne u uobičajenom A/4.

Čaba Horvath
ravnatelj Croatice Kht.

Dana 11. svibnja održana je konferencija u organizaciji Glavnog odjela za nacionalne i etničke manjine

Foto: Martin Ispanović

Aktualno

Djelatnosti Premijerova Ureda i njegova Glavnog odjela za nacionalne i etničke manjine

Kraj mjeseca svibnja i prva polovica lipnja bili su u znaku razgovora o manjinskoj pravnoj normi, financiranju manjinskih samouprava te medijskoj situaciji manjinskih zajednica u Mađarskoj. Sve to u organizaciji Premijerova Ureda i njegova Glavnog odjela za nacionalne i etničke manjine. Tri radionice, konferencije ili savjetovanja imali su za temu: položaj i stanje medija manjina, položaj manjinskih samouprava i županijskih manjinskih samouprava, pitanja vezana uz problematiku manjinskih izbora, te stanje na području pravne norme koja regulira manjinsku problematiku. Kako je u ime organizatora ravnateljica Glavnog odjela za nacionalne i etničke manjine Erika Németh istaknula, cilj je konferencija i davanje zadataka i materijala za rad triju radnih skupina koje će se oformiti pri Premijerovu Uredu i koje će imati zadatak izgradnje strategije glede manjinske problematike na spomenuta tri područja. U sferi pravne regulative, u sferi financija i u sferi medija. Za Hrvatski glasnik predsjednik Skupštine Hrvatske državne samouprave Mišo Hepp kazao je kako su Hrvati, usuglasivši s drugim manjinama (naime, sve manjine zajedno delegiraju po sedam članova u svaku radnu skupinu uz predstavnike nadležnih ministarstava, Vladina ureda i ombudsmana ...) dali svoje predstavnike, zastupnike Skupštine HDS-a: u radnu skupinu za financijska pitanja Šandora Petkovića te u radnu skupinu za medije Milicu Klaić Taradiju.

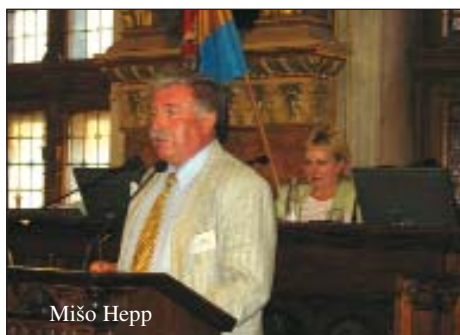
Manjinsko pravo, iskustva modificiranoga Manjinskog i Izbornog zakona, daljnji pravci u njihovoj modifikaciji

U organizaciji Glavnog odjela za nacionalne i etničke manjine Premijerova Ureda 6. lipnja održana je radionica koja je imala za temu razmatranje pitanja vezanih uz pravnu regulativu koja se odnosi na manjine. Radilo se u prvom redu o pravnoj pozadini manjinskih izbora i o svim pitanjima vezanim uz njih. Cilj radionice i savjetovanja, po riječima organizatora, bio je pregled i osvrt na manjinske izbore 2006.-2007. godine koji su održani u skladu s promijenjenom zakonskom normom koja je odredila i upis manjinskih birača u manjinske biračke liste. Izvršena je analiza i sinteza manjinskih izbora i stečenih iskustava te ukazano na možebitnu daljnju modifikaciju pravne norme. Predstavnici manjina, među njima i predsjednik Skupštine HDS-a Mišo Hepp, ukazali su na potrebu modificiranja Manjinskoga zakona,

Foto: Martin Ispanović

na činjenicu kako registracija sama po sebi nije najsretnije rješenje pri manjinskim izborima. Zanimljiv je podatak glede nastupajućih manjinskih izbora 2012. godine. Na njima svoje kandidate moći će postaviti sve civilne organizacije koje se registriraju do kraja 2007. godine i u svome programu rada zastupaju manjinske interese. Među predavačima bio je i manjinski ombudsman Jenő Kaltenbach koji je na toj dužnosti zaključno s 30. lipnjem ove godine, a izlagali su još: državni tajnik Imre Papp, voditeljica ureda Državnog izbornog povjerenstva Emília Rytkó, te ostali, dok su okruglome stolu sudjelovali predsjednici državnih manjinskih samouprava, predstavnici civilnih organizacija koji su na prošlim izborima postavili svoje liste.

Mišo Hepp

Položaj i financiranje novoutemeljenih županijskih manjinskih samouprava

Po modificiranome Manjinskom i izbornom zakonu na manjinskim izborima 2006./2007. godine manjine u Mađarskoj

osim utemeljenja mjesnih i državnih manjinskih samouprava dobile su mogućnost utemeljenja i županijske razine samoupravljanja i utemeljenja svojih županijskih manjinskih samouprava. Zakon je propisao kojim uvjetima pri tome treba udovoljiti. Od posljednjih manjinskih izbora, osim glavnogradskih manjinskih samouprava, one manjine koje su u određenim županijama utemeljile najmanje deset mjesnih manjinskih samouprava, ostvarile su pravo na utemeljenje županijske razine samoupravljanja. Hrvati su tako osim Glavnogradske hrvatske samouprave utemeljili svoje županijske samouprave u Zalskoj, Šomodskoj, Bačkoj, Baranjskoj, Željeznoj i Đursko-mošonsko-šopronskoj županiji. Glede njihova financiranja zakonodavac nije bio precizan. Županijske samouprave dobivaju jednaku godišnju državnu potporu kao i mjesne manjinske samouprave, 640.000 forinti, a ostalo je volja županijske skupštine. Manjine su sveukupno utemeljile 57 županijskih manjinskih samouprava, čiji su predsjednici iznijeli svoja iskustva i probleme, a na skup su bili pozvani i predsjednici županijskih skupština i njihovi glavni bilježnici. Konferenciju je otvorio državni tajnik Premijerova Ureda Ferenc Gémesi. Među izlagačima bili su i predsjednik Skupštine HDS-a Mišo Hepp i predsjednik Skupštine Baranjske županije János Hargitai koji je nazočno upoznao sa situacijom u Baranjskoj županiji i načinom pomaganja triju manjinskih županijskih samouprava, romske, njemačke i hrvatske, kojima je županija iz svoga proračuna namijenila deset milijuna forinti, po četiri za romsku i njemačku, a dva milijuna za hrvatsku samoupravu. *bpb*

Praznik hrvatske riječi – Croatiada 2007

LETINJA – U organizaciji letinjske Hrvatske manjinske samouprave, 2. lipnja na obalama rekreacijskog jezera u Kistolmácsu priređen je Hrvatski piknik na kojem su se kuhala razna jela tog područja, družilo se i razgovaralo o budućim mogućnostima okupljanja hrvatske manjine. Prethodno je samouprava objavila mogućnost prijavljivanja na natjecanje u kuhanju po ekipama, i tako se prijavilo 18 ekipa, koje su tijekom dana pripremale raznovrsna jela: gulaš od fileka, pijetla, bunceka, divljač, govedine, a dječje ekipe pekle su svoje omiljeno meso na ražnju. Nakon obilnog objeda slijedile su športske igre. Po predsjedniku Samouprave Vilmošu Lukaču, cilj je piknika bio da se okupi hrvatska manjina toga grada. Naravno, bilo je i mnogo simpatizera, pa se okupilo 120-ak ljudi. Takva nevezana druženja često mogu biti vrlo sadržajna jer ljudi razgovaraju naširoko, pa iskrsnu mnoge dobre zamisli za daljnje djelovanje društva. Inače, samoupravi je nakon osnivanja to bila treća priredba iza hrvatskog bala i fašnika.

KANIŽA – Početkom lipnja zasjedala je Županijska hrvatska manjinska samouprava na čelu s Ladislavom Penzešom. Na dnevnome redu raspravljalo se o dvjema priredbama koje se predviđaju prirediti tijekom godine. Potkraj kolovoza priredio bi se Vikend za mladež kod Serdahelskog jezera, a tijekom jeseni kane prirediti mali nogometni turnir za veterane, no mjesto priredbe još nije određen. Došlo je i do preinake (modificiranja) proračuna za 2007. godinu.

ZAGREB – Već po tradiciji, u glavnome gradu Hrvatske i ove se godine priredilo Međimursko prošćenje što ga organizira Zavičajno društvo Međimuraca. Na manifestaciju svake godine pozivaju i neku kulturnu udruhu iz Pomurja. Ove su godine na priredbi nazočili kaniški Hrvati, sudjelovali su misnom slavlju, a na kulturnom programu nastupili s pomurskim pučkim pjesmama te plesovima.

SERDAHEL – Hrvatska manjinska samouprava povodom Dana djece, koji je bio održan u mjesnoj osnovnoj školi, priredila je kviz pod naslovom „Tko zna više o Hrvatskoj?“. Predsjednik samouprave Stjepan Turul pripremio je zadatke u svezi s prepoznavanjem krajoлика matične domovine, poznavanjem nacionalnih jela, znamenitosti. Od deset prijavljenih skupina najuspješnija je bila ona sedmog razreda pod imenom „Ivančica“. Svi su sudionici bili nagrađeni.

Temeljem plana rada Hrvatske državne samouprave, odnosno njezina Odbora za odgoj, obrazovanje i izvanškolske aktivnosti učenika, u okviru već tradicionalne Croatiade, 4. lipnja, s početkom u 10.30 sati, u HOŠIG-ovoj knjižnici održana je svečanost kazivanja proze i poezije na hrvatskom jeziku.

U ime domaćina, odnosno članka i djelatnika Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đakčkog doma te u ime predsjednika HDS-a Miše Heppa učenike i nastavnike pridošle iz 11 škola s predmetnom nastavom hrvatskog jezika, odnosno iz tzv. dvojezičnih osnovnih škola i gimnazija srdačno je pozdravila ravnateljica i predsjednica spomenutog odbora Marija Petrić, koja je izrazila zadovoljstvo što se zemaljskom natjecanju odazvalo čak 64 učenika. Predstavila je članove ocjenjivačkog suda: Jolanku Tišler (predsjednica), Nadu Zelić i Marka Dekića. Prof. Jolanka Tišler istakla je kako joj je najljepši dan kada naša djeca progovore na svome hrvatskom jeziku, kada naučeno kod kuće i školi, prikažu na državnoj razini. Izrazila je svoje zadovoljstvo što su se učenici primili toga zadatka, kazivanja stihova i proznih tekstova na materinskom jeziku, što znači da su postali bogatiji lijepim osjećajima i riječima koje su im poklonili naši pjesnici, pisci i tvorci usmene predaje. Najprije smo poslušali učenike dvojezičnih škola, i to u kategoriji od I. do 4. te 5. i 8. razreda, a nakon kraće stanke učenike škola s predmetnom nastavom, u isto takvim kategorijama, te na koncu naše gimnazijalce. Sažimajući dojmove, lektorica Nada Zelić dodala je: Mi smo u zadnji sat vremena odista stavljeni pred ne mali zadatak. Naime, na temelju poslušanih,

za mene je ovaj dan postao praznikom hrvatske riječi. Sa svojim kolegama danas smo mogli nauživati u govorenju stihova i proze jer ste se pokazali odličnima, stoga smo se usudili napraviti presedan. To bi značilo da ima nekoliko prvih i više drugih mjesta u svakoj kategoriji, a ponajviše prvih. Nas troje se prvi put vidimo u ovakvom sastavu i, uz preznogavanje, imali smo iste ocjene. Najvjerojatnije da organizatori nisu računali s tim odlukama, što znači – svi sudionici dobivaju spomenicu HDS-a. Skrećemo vam pažnju, ako neki sada ne dobiju poklončice, oni će za koji dan biti poslani poštom. Nadamo se da ćete s našim odlukama biti zadovoljni.

Tako su se prema bodovanju ocjenjivačkog suda, u kategoriji dvojezičnih škola od 1. do 4. razreda, najboljima pokazali: na I. mjestu s pjesmom *Dom Ratka Zvrka* uč. 4. r. *Dalma Kraner* iz Martinaca; na drugom I. mjestu s pjesmom *Ah, ta ljubav* Tita Biloplavića uč. 3. r. *Danijel Blažetin* iz Pečuha; na II. mjestu s pjesmom *Pitanje* Paje Kanižaja uč. 2. r. *Reka Kesthelji* iz Martinaca; a na III. mjestu s pjesmom *Neposlušne stvari* Grigora Viteza uč. 2. r. *Marko Balaž* iz Pečuha.

U kategoriji dvojezičnih škola od 5. do 8. razreda najbolji su bili: na I. mjestu s pjesmom *Stonoga u trgovini* Luke Paljetka uč. 7. r. *Vjekoslav Blažetin* iz Pečuha; na drugom I. mjestu s narodnim proznom tekstom uč. 7. r. *Marica Kovač* iz Santova; na II. mjestu s pjesmom *Zločesijada* uč. 6. r. *Mirela Ronai* iz Pečuha, na III. mjestu s pjesmom *U čast ikavici* Miše Jelića uč. 5. r. *Berta Stipanov* iz Santova; na drugome III. mjestu s pjesmom *Sačuvana ruža* Đuse Šimare Pužarova uč. 6. r. *Barbara Fenyősi* iz Martinaca.

U kategoriji učenika škola s predmetnom nastavom od 1. do 4. razreda istakli su se: na I. mjestu s pjesmom *Kamen bez srca* Nade Iveljić uč. 4. r. *Patricija Pinterić* iz Serdahela; na drugome I. mjestu s pjesmom *Spi, sinek!* Jolanke Tišler uč. 2. r. *Fanni Budai* iz Kerestura, na trećemu I. mjestu s pjesmom *Dvije svrake* Šime Ešića uč. 3. r. *Ema Molnar* iz Kerestura; na II. mjestu s pjesmom *Jesenska šuma šala* Jadranke Čunčić Bandov uč. 4. r. *Kira Gergić* iz Šeljina; na III. mjestu s pjesmom *Bubamara* Stanislava Feminića uč. 1. r. *Petra Kečkeš* iz Šeljina.

U kategoriji učenika škola s predmetnom nastavom od 4. do 8. razreda uzorni su bili: na I. mjestu s pjesmom *Moj črni škrljak* Luke Štefokova uč. 6. r. *Nikola Takač* iz Serdahela; na II. mjestu s pjesmom *Protuletje, a ja v tuđini* Ruže Pokolić uč. 6. r. *Suzana Kos* iz Kerestura; na drugome II. mjestu s pjesmom *Podravini* Josipa Gujaša Đuretina uč. 7. r. *Eva Horvat* iz Martinaca; na III. mjestu s pjesmom *Slon i bubamara* Stanislava Feminića uč. 5. r. *Balint Žigulić* iz Serdahela; na drugome III.

mjestu s pjesmom *Mačka Ica* Luke Paljetka uč. 7. r. *Aleksandra Polai* iz Mlinaraca.

U kategoriji dvojezičnih škola i gimnazija nedvojbeno najbolji bili su, zaredom na I. mjestu, sljedeći: s pjesmom *Pjesma mrtvog pjesnika* Dobriše Cesarića uč. 9. r. *Luca Vereš* iz Budimpešte; s narodnom proznom pripovijetkom *Fala bogu za Međimurje* uč. 10. r. *Franciška Körmendi* iz Budimpešte; s pjesmom *Povratak* Dobriše Cesarića uč. 10. r. *Ines Nikičić* iz Budimpešte; s pjesmom *Kuda da pođem* Antuna B. Šimića uč. 11. r. *Arnold Barić* iz Pečuha; s pjesmom *Mi smo već u snu* Antuna Mihalića uč. 11. r. *Julijan Bede* iz Pečuha i s pjesmom *Povratak* Dobriše Cesarića uč. *Alisa Kjasović* iz Pečuha. Na II. mjestu pak, s pjesmom *Majstore, ugasi svijeću* Slavka Mihalića uč. 9. r. *Gordana Daskalov* iz Pečuha.

Na kraju natjecateljima obratio se predsjednik HDS-a Mišo Hepp: Draga djeco, draga mladeži, učitelji i profesori! Koristim se prilikom da vam uime HDS od srca čestitam na vašoj sveopćoj učinkovitosti kojom ste obogatili ovaj natjecateljski susret. Tijekom slušanja i praćenja vaših kazivanja, razmišljao sam o tome kako će ocjenjivački sud imati „pune ruke posla” te kako neće doći do osmišljavanja svega onoga kako je to predviđeno i zamišljeno u našem organizacijskom poslu. Unatoč svemu tome, hvala Bogu, osim spomenica našlo se dosta poklona. Zapravo, svi ste bili dobri. Iduće godine ću predložiti da sudionici Croatiade, nazovimo je Praznikom pjesničke riječi ili Praznikom materinske riječi, svi budu „prvi” i podjednako nagrađeni. Vjerujte, bio je pravi užitek slušati vas i upravo stoga vas, kao Bunjevac, molim da i u privatnom, svakodnevnom životu i međusobno govorite tako lijepo na svome materinskom jeziku kako ste to činili povodom ovogodišnje Croatiade. Hvala vam lijepa! (d.)

Labinska Gradska knjižnica predstavila se u Baji

Hrvatske knjige na dar OPS-u na Dolnjaku u Baji

U okviru suradnje gradova Labina i Baje, 8. lipnja 2007. godine Gradska knjižnica grada Labina predstavila se učenicima Donjogradske osnovne škole u Baji u kojoj se odvija predmetna nastava hrvatskoga jezika, a jedna je od onih ustanova koja od početka sudjeluje u povezivanju dvaju prijateljskih gradova. Kako saznajemo, labinska Gradska knjižnica na natječaju Ministarstva kulture dobila je potporu za projekt „Knjižnica u knjižnici“, koji je osmišljen kao kulturna razmjena dvaju prijateljskih gradova.

Tom su prigodom posebno prikazana izdanja o Labinu i Labinštini čiji je autor labinski publicist Marijan Milevoj, koje su uz druge hrvatske knjige poklonjene školskoj knjižnici u Baji. Kako nam reče ravnateljica OPS-a na Dolnjaku Angela Šokac Marković, riječ je o knjigama u vrijednosti od pet tisuća kuna (ili 150-ak tisuća forinti).

Labinsku Gradsku knjižnicu predstavila je Liliana Vale, dogradonačelnica grada Labina, ujedno v. d. ravnateljice spomenute knjižnice.

Kako saznajemo od ravnateljice Angele Šokac Marković, predstavnici grada Baje, na čelu s gradonačelnikom dr. Zoltánom Révfyjem i dogradonačelnikom Lajosom Búcsúom, 7. srpnja prvi put od izbora posjetit će prijateljsko naselje Labin u Hrvatskoj radi dogovora o razvijanju daljnje suradnje.

Pedesetoljetno školsko spravišće u Petrovom Selu

U petrovskoj staroj školi 30. junija, subotu, u 15 uri će se najti učenici ki su u 1956./1957. školskom ljetu ovde zgotovili školu. Med 24 bivši školari danas čudami nisu jur živi, zato će prvi put peljati do mjesnoga cintira, zatim bude održana ura razrednika, potom pak maša zadušnica. U 19 uri se nastavlja druženje s večerom u restoranu Gorica. Organizatori 50-ljetnoga školskoga spravišća su Belo i Petar Geošić.

Regionalno folklorno kvalificiranje u Juri

Medalje gradišćanskim grupam

Komu zašto je važno ko-to kvalificiranje, to najbolje znaju povidati oni diozimatelji, naticatelji ki na kraju ocjenjivanja svenek nestrpljivo čekaju konačnu rič stručne komisije. Tako su bili i peljači i tancoši ter u pratnji i svirači pet gradišćanskih folklornih grup 20. majuša, nedilju, u Juri u Županijskom kulturnom centru „Béla Bartók“. Kako je rekao Štefan Kolosar, dirigent undanskoga, četarskoga i umočkoga ansambla, prvi put u tročlanoj stručnoj komisiji sidila je i kompetentna osoba za naš folklor, Hrvat Mišo Šarošac, predsjednik Hrvatskoga kluba August Šenoa u Pečuhu. Na ovom regionalnom mirenju folklornoga spravišća, glede Gradišća, narodili su se sjajni rezultati. Kemljansko *Konoplje* pod umjetničkim peljanjem Francija Nemeta s plesom Rokoko i domaćom koreografijom u kategoriji odrasćenih je zaslužilo brončanu medalju. Jako su se veselili židanski folklorashi *Čakavci* kad im je produkcija vridnovana zlatnom kvalifikacijom za Kričkovićevo gradišćansku koreografiju ter za baranjski splet kojega je sastavila voditeljica društva Veronika Tóth, uz stručnu pomoć Štefana Kolosara.

Pod jednom rukom funkcioniraju ostale tri grupe, po redu četarski sastav, koji je utemeljen početkom ljeta. Četarski najmlađi folklorashi Gradišća su ovput u pratnji undanskih tamburašev izveli Kričkovićevo Polkicu i Dolnjopuljansko kolo od Jelke Perušić. U omladinskoj kategoriji su zavidili srebrenu kvalifikaciju. Moremo si predstaviti kakova velika ovacija je sprohadjala prvi veliki uspjeh južnogradišćanskih plesačev. U

Kemljansko „Konoplje“ ima brončanu kvalifikaciju

ovoj omladinskoj kategoriji su jur takorekuc iskusni *Mladi Undanci*. Za vlašću skraćenu koreografiju svadbe dobili su zlatnu medalju. Na ovo je bio najgizdaviji Undanac Štefan Kolosar, pokidob je poznato da ove dane s krizom se muči KUD *Veseli Gradišćanci*, a *Mladi Undanci* svakako su novi polet u ovom seoskom kulturnom djelovanju. Kako smo informirani, grupa se trenutacno sprema na turneju u Poljsku. Još jedno Kolosarovo društvo se je ganulo na dotičnom stručnom mirenju, a to su undanski Kajkavci. Umočko veselje i Međimurski ples u kategoriji odrasćenih ne bi mogli dostati ništ drugo nek zlatnu kvalifikaciju, jer su od lani ove produkcije imali jur vrimenta dozrejeti. Po Kolosarovi riči, jedna brončana, jedna srebrena i tri zlatne medalje su dosad najsjajni uspjehi na gradišćanskoj folklornoj sceni, a ove kvalifikacije moraju biti i u budućnosti putokazi našim grupam, kako dalje u ovom djelovanju.

-Tiho-

Četarsko srebro morebit najlipše sjaji

Intervju

Predstavljamo nove načelnike gradišćanskih sel

Attila Kratochvill, četarski poglavar

Rodjenoga Četarca Miška Horvata u peljajućoj seoskoj funkciji Gornjega Četara, po jesenski izbori, med trimi kandidati, s velikom većinom glasačev je izminuo Attila Kratochvill. Rodjen u Székesfehérváru, 43-ljetošnji učitelj jur od 1986. ljeta podučava matematiku i tjelovježbanje u četarskoj osnovnoj školi i pred poldrug ljeta se je odselio iz Sambotela i postao Četarac. Kako sam kaže, nagovorili su ga da se gane na izbori za načelnika, a sad mu je i čast to četarsko zaufanje.

Razgovor vodila: Timea Horvat

Ispitivanje svenek se začme pri najtežem području, a to je u Gornjem Četaru školska situacija, pokidob dvi školske zgrade u udruženju održava pet seoskih samoupravov.

– Škola, sa 140 dice je u teškoj

situaciji i zato jer državna dotacija je sve manja, ali ja ću se i nadalje trsiti da školu i čuvarnicu zadržimo u selu. Dokle nas budu pustili „živiti“, imat ćemo svoje ustanove i podučavanje hrvatskoga i nimškoga jezika ter hrvatski odgoj. Trenutačno nam u školskom budžetu fali 13 milijun forintom, a zbog povećanoga broja školskih predmetov moramo otpustiti dva pedagoge. Sad smo potpisali ugovor s nardarskom samoupravom da ćemo, naravno, primiti dicu iz susjednoga sela, pokidob se tamo zatvara čuvarnica. I pred kratkim smo stupili u integraciju s Keresetešom zavolj čuvarnic, pri nji teče nimški, a kod nas hrvatski odgoj. Ovako skupa moremo pak računati na zvanarednu državnu normativu, polag toga da svaka čuvarnica more sačuvati svoju stručnu samostalnost, a i naše i njeve odgojiteljice ostaju na mjestu. Negda zdavno bi nas još smišno bili pogledali ljudi zbog nimško-hrvatskih suprotivnosti, ali danas ovo i slično druženje nij jur čudno.

Pokidob si ti sad i prvi človik sela i pedagog, ne najdeš se negda-negda u hakljivoj situaciji?

– Kot samouprava mi održavamo školu, a meni u školi direktorica Magda Horvat-Nemet dirigira. Ja se trsim da razlučim te dvi stvari, posebno na djelatnom mjestu, ali morem ti reći da nij lako. U školi ne morem, i ne smim se ponašati kot poglavar.

Kot učitelj, ipak zvanaredno si blizak i mladini. Znamda i to je rezultiralo da su se za jako kratko vrime skupaspravili mladi u jedno društvo i već vidimo prve uspjehe njevoga djelovanja ...

– Devedeset ljudi se je našlo u tom spomenutom omladinskom društvu, od 14 do 26 ljet starosti, a da oni imaju kapaciteta, to

su pokazali još pred izbori na trgadbenom veselju. Pri osnivanju Društva Četarska mladina smo pomagali, i to je i dandanas tako, a i oni su jako marljivi. Sami su obnovili u kulturnom domu jednu prostoriju kade se tajedno 2-3 puta najdu, i pri učnji hrvatskoga jezika, a ganulo se je i djelovanje folklorne grupe pomoću stručnoga dirigenta iz Unde i naše Hrvatske manjinske samouprave, i jako smo se svi veselili srebrnoj medalji na jurskom kvalificiranju. Zajednički je cilj, za to su spremni i nešto napraviti. Pred nekoliko tajedni smo bili na izletu u Zagrebu, kih 80 ljudi, i jako smo se dobro ćutili. Vik to velim, ništ posebnoga se nij dogodilo, ali je nešto krenulo, pak ćemo viditi na kraju koliko je sve to vridno. Sad se pripravljamo na Hrvatski dan koji će biti održan 30. junija, subotu. Pozvano je šest grup, a naši tančoši ovoga vikenda idu nastupati prvi put u Slovačku. Naša je sada zadaća da i sridnju, zreliju generaciju spojimo pri nekakovoj aktivnosti, da je skupa pozovemo, i zato ćemo organizirati i 18. augustuša takozvani športski dan, kade će se moći strefiti i mladji i stariji.

Kad smo već kod športa, dobro znam da si još uvijek trener seoskih nogometašev?

– Da, još uvijek sam trener i mislim da selu koje ima samo 470 stanovnikov je od velike važnosti to da ima nogometašku ekipu ka se bori u županijskoj ligi u II. razredu, sada trenutačno za I. ili II. mjesto. Ja bi zato volio kad bi naša grupa dospila u I. razred, jer onda bi mogli osigurati i 14-ljetošnjoj dicit ka imaju šikanost za fudbol redovni trening i gibanje. Drugačije moram pohvaliti i na tom polju mlade jer zvanaredno su aktivni i u športu.

Koje su zadaće ke čekaju na novu samoupravu?

– Bivša samouprava je prodala ono područje kade je stao Ognjogasni stan. Zato je društvo dobilo pinez, imaju i dozvolu za gradnju novoga doma, ali još nisu dobili na naticanju, pak to djelo još stoji pod upitnikom. Pripravljamo se za obnovu kulturnoga doma, jer od 1970. ljeta na njemu čuda česa napravili nisu. Sad kad se već hasnuje, i vratio se u njem i žitak, namjeravamo obnoviti vodeni blok, napraviti u cjelini vanjsko i nutarnje renoviranje. Riješili smo i vodeni problem Gorice. Već od deset ljet imamo

pitku vodu u Gori, a ta vodeni sistem financira samouprava i svako ljeta kih 6-800 jezero forintov je nutravrgla. Ufamo se da će se ta svota smanjiti. S otvaranjem granic zavolj turizma moramo najprlje asfaltirati keresteško-četarski put od 4-5 km na hataru, a kad se ostvaruje ideja o parku prirode ku je zasanjala Mikroregija Dolnje Pinke, mi od ovoga projekta jako veliki razvitak očekujemo. Neophodno je popraviti i falinge kanalizacijskoga sistema, a već smo u kontaktu sa stručnjaki u svezi s modernizacijom.

Ostanu mladji ljudi u selu, hoće li imati na ovom mjestu posla?

– Ufam se da nikako neće pasti broj stanovništva i da mladi ovde će ostati i čim većimi će se polag toga odlučiti da će u ovom prekrasnom ambijentu dalje živiti. Grunte za gradnju hiž imamo dovoljno u selu, tako i zato ne pravaju projeti. Kod nas je jako malo nezaposlenih, jer nije daleko Sambotel, čudami idu djelati u Austriju, a blizu je i firma MAM Hungaria d.o.o. Nedavno je jedan privatnik kupio zemlju za sadarstvo i vinograde od Hrvatskih Šic do Narde i namjerava napraviti vinsku fabriku ter firmu za obdjelanje sadja. To nam opet zlamenuje nova djelatna mjesta.

Sad već jur pol ljet mine i Tebi u ovoj funkciji, kako se ćutiš kot načelnik sela?

– Krez 42 ljeta sam stanovao u gradu, onda moreš misliti kako sad uživam u miru. Dobro se ćutim ovde, jako čuda djela imam ter malo vrimenta, ali to gor nij problem. Da su meni ovdašnji ljudi u toj velikoj mjeri izglasali povjerenje, s jedne strane je nevjerojatno, a s druge strane mi je čast. Je gdo i sad me nek učiteljem zove, i to mi jako dobro spade. Zastupniki sela su svi mladi, aktivni ljudi, svaki ima svoje mišljenje. Ja sam to vik rekao, bit će sve bolje ako svi kanimo.

Što je moguće s malo pinezi napraviti, ja tako mislim, da smo mi to i dovidob napravili. Svenek je potribno baviti se aktualnimi problemi, jer ki u ovom orsagu prez pinez, prez koncepcije more dalje planirati od pol ljeta, ta je jako hrabar, ili je jednostavno bedak. S okolišnimi seli gajimo prijateljstvo, to moramo i sačuvati jer nek na ov način moremo dalje koraknuti, skupa u budućnost.

Formacije razumijevanja

Razmišljanja o novijim i starijim ostvarenjima Antuna Kričkovića

Antun Kričković, koji je svojim ostvarenjima na mađarskoj plesnoj sceni nazočan već 50 godina, osebujnu formu i stil svojih plesnih komada istovremeno čuva i obnavlja.

Svjetskog dana plesa u Budimskom Vigadóu (28. travnja 2007.), gdje su izvedene njegove plesne drame te folklorni komadi, publika je bila oduševljena, osupnuta novim doživljajima, čak i oni koji vjerno prate stvaralački rad koreografa Antuna Kričkovića.

Povjesničar književnosti Stjepan Lukač u svojoj programskoj knjižici iznosi kako u životnom djelu Antuna Kričkovića postoje dvije različite plesno-koreografske formacije razumijevanja: jedna «intelektualna» s apstraktnim glazbenim i plesnim oblicima, druga je «arhaična» s interpretacijom formalnog izričaja povijesnih i lokalnih tradicija. Putem ovih interpretacija suočava Kričković gledatelje sa Životom, mikrokozmosom, koji se upotpunjuje s konfliktima ljudske sudbine, tragedijama, tugom i radosti, veseljem.

Naravno, slažem se sa Stjepanom Lukačem da su u životnom djelu Antuna Kričkovića prisutne «formacije razumijevanja» o poimanju svijeta, kao što su prisutne u svim granama umjetnosti; formalni izričaj služi izražavanju misaonosti umjetnika. Naglasak s moje strane nije slučajna: umjetnost se može shvatiti kao svojevršno poimanje svijeta koje se nikad ne ispoljava isključivo na intelektualnoj razini.

Umjetnik se pri stvaranju pokušava racionalno odnositi prema nastajućem djelu, ali je on emotivno također vezan uz njega. Ovo je manje uočljivo na postmodernim proznim ostvarenjima složenima na striktno racionalan način u kojima je svaki pojedini veznik odmjeran na apotekarskoj vagi i svjesno unesen u tekst (premda je na paradoksan način promišljena lišenost emocija i sama emotivna značajka). Ples, međutim, nikad ne oskudijeva u emocijama! Antun Kričković pripada među stvaratelje koji se nikad nisu stidjeli izraziti svoje najžustrije, najvručije emocije, a i one najintimnije, plahe, Bogu

ugodne. Po mome, svi koji osobno poznaju Antuna Kričkovića znaju da njegova ličnost ushićuje, da ga krasi žarke emocije, koji je u svojim djelima sposoban racionalno interpretirati svijet, a istodobno ga odjenuti u najsvjetlije pa čak i najmračnije ruho emocionalnosti.

Prikazane plesne drame koje su nastale u zadnjim godinama, potvrđuju ovaj, starinski rečeno, «dirljiv» pristup, s jedne strane racionalan i interpretativan, s druge strane emocionalan i osebujan.

Divlji mrtvački ples i duboke tišine *Lucidum intervalluma*, otmjenost *Djevojačkoga plesa s Krete*, ljubavna borba u *Svadbenom piru jastrebova*, tragični, ali dostojanstveno bolni trenuci *Stabat Mater*, sveobuhvatne, opipljive čežnje *Osame*, uzvišenost koja u *Čarima rituša* ljubav pretvara u ushit – svi ti nam odaju divan sklad racionalnog i emotivnog pristupa (isto vrijedi i za uprizorenu bajku *Tri vile* te klasičan folklorni komad *Bunjevački svatovac*).

Ovu je dvojnost od početka savršeno shvatila i osjetila Marija Silčanov, suradnica, drug u stvaranju, a drug u svakodnevnom te svečanom trenucima.

Razumjeli su i osjetili tu bitnu značajku

umjetnosti Antuna Kričkovića svagdašnji, današnji i raniji plesači koji već 50 godina s velikom uvjerljivošću uprizoruju djela u kojima taj majstor baštini tradicije, iskazuje počast tradicijama mnogih naroda, a ujedno obnavlja izričaj na radost poklonika i ljubitelja plesne umjetnosti.

Tekst s mađarskog prevela
Bernadeta Blažetin
Foto: Zámbo Kati

Trenutak za pjesmu

Vesna Parun

Bila sam dječak

U mjesecinu me je skrila
večer, utruvši svijeće.
Svu noć sam zamišljena snila
u modroj šumi kroz drveće.

Bila sam zрно rumena grožđa
u zubima sred poljubaca
lisica utekla iz gvožđa
dječak što pračkom poklike baca;

i ujed pjesme nasred čela
šarena mačka u košari igre.
Što nisam bila, što nisam smjela,
zrcalo ribe u zjenici vidre!

Predstavljanje izdanja Matice hrvatske u Pomurju

U organizaciji Društva Horvata kre Mure i kaniške Hrvatske manjinske samouprave, 1. lipnja u kaniškoj gradskoj knjižnici predstavljena su izdanja Matice hrvatske Čakovec, pretpisak knjige dr. Vinka Žganca *Pučke popijevke Hrvata u okolici Velike Kaniže* i dr. Zvonimira Bartolića *Pučko pjesništvo pomurskih Hrvata*.

U gradskoj knjižnici okupilo se pedesetak zainteresiranih iz okolnih hrvatskih naselja na predstavljanje tih knjiga, koje govore o pomurskim Hrvatima. Marija Vargović, predsjednica Hrvatske manjinske samouprave, na zavičajnom govoru pozdravila je sve nazočne, među njima drage goste iz Hrvatske: prof. dr. Zvonimira Bartolića, predsjednika, Tomu Blažeku, tajnika, i prof. Franju Martineca, djelatnika Matice hrvatske Čakovec.

Predstavljanje knjiga započelo je s pjesmom «Pomurje» Stipana Blažetina u interpretaciji učenice serdahelske škole Dore Čordaš te popijevkom «Protuletje se otvara» u izvedbi kaniškoga zbora koju «Fnogo pot so popevali naši starce, da so dišle v gorice, delali na zemli, da so se veselili, al pak bili tožni».

Učitelj Ladislav Penzeš govorio je o okolnostima nastajanja i o značenju Žgančeve knjige koja nosi u sebi povijesno, glazbeno i jezično blago. Spomenuo je imena pjevača koji su, unatoč pogibeljnim vremenima kada su na putu stajali graničari, usudili se pjevati na hrvatskome jeziku, kada su bile potrebne posebne dozvole kako bi netko iz Jugoslavije posjetio naša naselja. Od Žgančevih pjevača neki su još živi, troje njih su i pribivali na predstavljanju. U ime organizatora g. Penzeš pozdravio je cvijećem i zaželio zdravlja: Jeleni Vlašić iz Sumartona, Rozaliji Sokol iz Kerestura i Jošku Vlašiću iz Mlinaraca. Prisjećajući se mladih dana, suze su im krenule iz očiju. Teta Rozika Sokol još uvijek pjeva s prekrasnim glasom i obradovala je publiku s popijevkom «Snočka sem ti draga» i s dvije anegdote.

Prof. Bartolić naglasio je golemu vrijednost Žgančeve knjige u kojoj ima i takvih pjesama koje se nisu sačuvala u Međimurju, te da se Matica hrvatska povodom 30. obljetnice smrti tog etnomuzikologa odužila izdavanjem narečenih knjiga. Obratio se potomcima pjevača i zamolio ih da čuvaju i šire to narodno blago. O svojoj knjizi *Pučko pjesništvo pomurskih Hrvata* govorio je u kratkim crtama i naglasio važnost sakupljačkog rada Đure De-želića, koji je 150 godina prije Žganca sakupljao među pomurskim Hrvatima. Pročitao je nekoliko pjesama iz knjige.

Prikaz izdanja popratile su izvedbe pjesama mlinačkih učenika, kaniškoga zbora i sumartonskih tamburaša. Predstavnici Matice hrvatske nisu došli praznih ruku: podarili su oba izdanja pomurskim školama i knjižnicama.

Jelena Vlašić Turoci, pjevačica, prisjećala se dana kada je dr. Vinko Žganec sakupljao u Pomurju: Bila sem stara 16 let. Žene so mi rekly kaj idem v školu, kaj je tre popevate. Ja sem popevala popevku «Sejali smo bažolka», načila sam na gostej. Profesor Žganec je bil tihe čovek, lepo nam je povedal, z nami je govoril kajkavske, pital nas je kak živimo. Fnogo je ne smo smeje povedate, ondak so bila takva vremena. Ja imam i onu staru

knjigu, to mi je nevesta koja živi v Ameriki donesla iz Čakovca. Več ne popevlem, več nemam dobroga glasa.

Kratak razgovor s prof. dr. Zvonimirom Bartolićem nakon predstavljanja knjiga

Što su vaši dojmovi nakon promocije u Kaniži?
– *Moram iskreno reći da sam impresioniran onim što sam danas ovdje čuo, ja kao predsjednik, i kao predstavnik Matice hrvatske, i kao autor jedne knjige, i kao urednik došli smo prezentirati pred pomurskim Hrvatima, ali moram reći da ovi zborovi, dječji, ženski, mješoviti, tamburaški, pojedinačno pjevanje koje smo čuli od bivše pjevačice, koja je pjevala i prije 50 godina, sve me to impresioniralo i oduševilo. I meni je vrlo drago da svi koji su se založili da se ta prezentacija organizira pokazalo da ljudi vole svoju baštinu, vidio sam kod nekih suze, što znači da je ljude duboko u srce dimula iskonska riječ i pjesma njihovih djedova, i to je bila moja bitna intencija kada sam predlagao čime bi se mogli dr. Žgancu odužiti prigodom njegove 30. obljetnice smrti. Drago mi je da mogu ponoviti da je ta riječ još uvijek živa i da su je ljudi prihvatili. Za mene je to bitna satisfakcija za onaj trud što sam i ja uložio sve skupa i te analize i materijalni troškovi koji su uloženi, meni je drago da nije napravljeno uzalud.*

Golema je pomoć obiju izdanja pomurskim Hrvatima, no, što se tiče istraživanja prošlosti, potrebna bi bila još i stručna pomoć. Mogu li pomurski intelektualci računati na Maticu hrvatsku?

– *Mislím da uime Matice mogu reći da ćemo mi velik dio svojih intelektualnih mogućnosti staviti u službu da nadalje surađujemo s pomurskim*

Žgančevi kazivači

Hrvatima. Ja sam se zalagao od samog početka da treba uspostaviti kulturne veze. U prošlom režimu bilo je jako otežano, no vremena su iza nas i mi sa svoje strane moramo sve uložiti da se proučavanje intenzivira. Mi u Čakovcu objavljujemo dva izdanja *Kajkavski kalendar*, *Hrvatski sjever*, časopis za kulturu, književnost i umjetnost, i tiskano je u njemu što se tiče pomurskih Hrvata. Mi ćemo nadalje nastojati da publiciramo napise intelektualaca Hrvata iz Mađarske.

Najvažnije je da se nastavi istraživanje narodne kulturne baštine, treba to nastaviti i da ljudima bude pristupačno i da i mladi mogu čitati, jer ako te publikacije ne dođu u ruke mladih, onda ne ispunjavaju onu ulogu koju bi trebale. Narodna književnost, koja se tiče običaja narodnih, jezika ako to nije dostupno i ako se ne reproducira, ako ne komunicira, ako nema poštovanja prema onima od kojih je to blago došlo, onda je to skromni dio onoga što bi taj znanstveni rad trebao učiniti.

beta

POZIVNICA

U povodu svečanog otvorenja

SENANDRIJKOGA LJETNOG FESTIVALA

Samouprava grada Senandrije (Szentendre) i tamošnje Novo kulturno središte pozivaju Vas na

IVANJDANSKO VESELJE

u nedjelju, 24. lipnja 2007., na senandrijski Glavni trg

Dr. Ferenc Dietz
načelnik grada
Senandrije

Attila Kriaszter
ravnatelj
Novoga kulturnog
središta u Senandriji

**VELEPOSLANSTVO
REPUBLIKE HRVATSKE**

u suradnji s Centrom za kulturu
Novi Zagreb

ima čast pozvati Vas na

**SVEČANU MISU
I KONCERT
U POVODU DANA DRŽAVNOSTI
REPUBLIKE HRVATSKE**

koja će se održati

24. lipnja 2007. u 17 sati

u crkvi sv. Mihovila, Budimpešta, V. okrug, Vacka ulica 47.

Sudjeluju:

članovi Udruge klapa iz Zagreba

koji će izvesti dijelove Pučke mise iz Staroga grada na Hvaru (tradicionalni napjev, obrada J. Čaleta)

Stjepan Mihaljinec, glasovir
Antun Stašić, violina

Bach/Gounod: Ave Maria
G. F. Händel: Largo iz opere Xerxes

Slavili su skupa Hrvati iz Pomurja i Slovenije

Tamburaši iz Ljubljane

Hrvati iz Slovenije sa Sumartoncima upoznali su se preko svojih prijatelja iz Međimurja. Prvi put su Hrvati iz Ljubljane gostovali na Danu Europe 2. svibnja 2004. g. u Sumartonu prilikom proslave ulaska Mađarske u Europsku uniju. Od tada je veza vrlo živa.

Hrvati iz Ljubljane su još za vrijeme Jugoslavije odlazili u Sloveniju na visoke škole, fakultete te na posao, nastanili se, osnovali obitelj. Osamostaljivanjem Hrvatske i Slovenije Hrvati koji su živjeli u Sloveniji postali su državljani druge države. Tada je iskrsla zamisao da se Međimurci organiziraju, pa su osnovali Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo Međimuraca u Ljubljani.

Društvo broji 550-ak članova s više sekcija i klubova: radi tamburaška, etnološka i likovna, športska, dramska, folklorna sekcija, pjevački zbor, klub mladih, uredništvo novina „Listek“.

Društvo surađuje s međimurskim organizacijama iz Goričana, Kotoribe, Preloga, Podturna, Zagreba te Sumartona.

Na danu sv. Antuna, zaštitnika Sumartona,

17. lipnja gostovalo je ljubljansko društvo u Sumartonu kako bi skupa proslavili proštenje.

Načelnik sela Sumartona Lajoš Vlašić i predsjednik Hrvatske manjinske samouprave Joža Đuric srdačno su pozdravili prijatelje iz Slovenije, među njima predsjednika društva Ivana Bašneca, dopredsjednika Branka Antalašića, predsjednika izvršnog odbora Emila Kovačića i predsjednicu Turističkog društva Trzin Jožicu Valenčak.

Međimurci iz Ljubljane stigli su s kvalitetnim kulturnim programom. S međimurskim pjesmama se predstavio Mješoviti zbor „Katrurže“ s vođenjem Emila Kovačića. Tamburaši „Đilkoši“ obradovali su Sumartonce ne samo međimurskim nego i starogradskim pjesmama. Ekipu vodi Josip Lilek.

Na kulturnom programu predstavila se i plesna skupina iz Šormaša s mađarskim plesovima, a domaća plesna skupina izvela je šokačke plesove.

Na kraju programa „Sumartonski lepi dečki“ stvorili su veselo raspoloženje.

Fotografija: Čaba Prosenjak

Festival narodnosti u budimpeštanskom Angyalföldu

U suorganizaciji Doma kulture Attila Józsefa i deset manjinskih samouprava (armenska, bugarska, ciganska, grčka, hrvatska, njemačka, poljska, rusinska, slovačka, srpska) u XIII. okrugu grada Budimpešte, u Angyalföldu, 3. lipnja priređen je tradicionalni Festival narodnosti.

U nedjelju, s početkom u 13 sati, predstavnici navedenih samouprava i sudionici kulturnoga programa u svojim šarolikim narodnim nošnjama – uz pjesmu i glazbu – predstavili su se mimohodom po obližnjim ulicama, naposljetku se pak okupili na crkvenom trgu pred slobodnom pozornicom gdje ih je pozdravio dogradonačelnik Gyula Borszédi.

Bogatom su programu prethodili pozdravi predsjednika navedenih narodnosnih samouprava, u našem slučaju dopredsjednice Hrvatske manjinske samouprave Jelice Pašić Drajkó. Nakon srpskoga Centralnog plesnog ansambla „Taban“ i bugarske Plesne družine „Jantra“, našu je narodnost ovoga puta predstavljao HOŠIG-ov KUD „Tamburica“ koji je, predvođen Marijom Silčanov Kričković, s velikim uspjehom, uz povremeno glasno oduševljenje gledatelja, prikazao slavonsko Valpovačko kolo i premijernu koreografiju Vršendske šokačke igre.

Tijekom umješno odabranoga programa, pretežito folklornoplesnoga karaktera, nazočni su uživali u duetnim te vokalno-solističkim i glazbenim rusinskim, poljskim i ciganskim izvedbama, jednako kao i u armenskome zbornom pjevanju.

Cijeli je prostor bio „načičkan“ brojnim šatorima pojedinih manjinskih samouprava u kojima su se – uz umjerenu narodnosnu glazbu i pokoji gutljaj svojevršnih pića – mogli kušati raznorazni nacionalni slatkiši i gastronomski specijaliteti. Sa zadovoljstvom smo mogli ustvrditi da se pred našim šatorom okupilo mnoštvo svijeta koji je, usred dima, strpljivo čekao porcije ukusnih kobasica i čevapčića što su ih pripremali majstori roštilja.

(m. d.)

Kemljanski bogati maj i juni

Diožimatelji svetačnosti Dana herojev

Svako ljeto va maji drži naša škola natičanje hrvatskoga jezika. Ovo ljeto se je javilo 57 dice, od 1. do 7. razreda. Jako lipe pjesme, povidajke i pričice su si zibrali školari uz pomoć učiteljic. U žiriji su sidili pedagogi iz mjesne čuvarnice, učiteljice u mirovini i člani kemljanske Hrvatske manjinske samouprave. Narodili su se lipi rezultati za nagrade ke daje svako ljeto naša Hrvatska manjinska samouprava. Sad su dostala dica lipe knjige, igračke i čokolade. Bilo je zaista veselo i lipo, i ufamo se da ovi učenici nećeju pozabiti hrvatski jezik. Koncem maja je bio kod nas Dan herojev. Dobro znate da naše selo stoji iz trih sel. Zato kad si programe sastavimo, moramo paziti i na druge dile sela i stanovništva. Ljetos je bila sveta maša u Ugarskoj Kemlji. Po maši je mjesna Nimška manjinska samouprava pri njevoj tabli herojev pokazala svoj program, pri kom su si jačili, recitali. Svetačni govor je držala načelnica sela Zsuzsanna Balsay. Zatim su svi nazočni piše došli u Hrvatsku Kemlju. Oni su po puti nosili sviće i lampe. Pri našoj spomen-ploči smo molili i zajačili nekoliko starih jačak. Za programom su zastupnici Hrvatske manjinske samouprave pozvali goste na agape. Va Hrvatskom klubu smo se razgovarali, jačili i slušali od još živih svidikov bojne hištorije.

Marija Novič-Štipković pri svetačnom govoru

Zadnji dan u našoj školi je bio 15. junija, petak, tom prilikom Hrvatska manjinska samouprava svenek nagradjuje one učenike ki su prik osam ljet bili najbolji iz hrvatskoga jezika. Na protuliće su raspisali natičanje Leader pak se je i naše manjinsko tijelo javilo s idejom da si načinjimo jedno takovo mjesto u Hrvatskoj Kemlji, kade si znamo naše programe ostvariti. Imamo lip kulturni dom u drugom selu, to je dva kilometra od nas, a starijim ljudem je to daleko. Po planu, ovo mjesto bit će gotovo još ovo ljeto u susjedstvu crikve, i na to smo dobili skoro tri milijuna forintov.

Naše grupe, člani Hrvatskoga kluba, jačkarni zbor Mali Dunaj, tancoši Konoplja 16. junija, subotu, nastupili su u selu Koronóc. Svečevala se je 800. obljetnica sela. Drugi dan je bio u Starom Gradu „Sastanak trih granic“, tote smo takaj nastupili. Ovoga vikenda, u subotu, naše Ognjogasno društvo organizira tradicionalni „Dan druženja“ na športskom igrališću. Mješčani ćedu se natičati u kuhanju u različiti igra, a cilj dana je da se zbližavaju, dobro se ćutiju naši ljudi na pragu ljeta. Naše kulturne grupe ćeju takaj nastupiti, imat ćemo goste i iz drugih sel, a mi, Hrvati, smo i ovde pomoćnici organizatorov.

Marija Novič-Štipković

Hrvatska manjinska samouprava podupira i školu i čuvarnicu. Sliva predsjednica mjesne samouprave Marija Novič-Štipković s peljačicom čuvarnice Elizabetom Nemet

Hrvatsko-mađarsko-romski europski projekt

U Zalskoj županiji udružile su se snage oko zajedničkoga prekograničnog europskog projekta za čije je ostvarenje iz europskih natječaja dobiveno 30 milijuna forinti. Samouprava sela Mlinaraca u zajedničkom konzorciju s Udruženjem za zaštitu interesa i kulture Cigana Zalske županije uspjela je dobiti sredstva za prekograničnu suradnju glede ostvarenja zajedničkih interesa.

VEDEŠIN – Seoska samouprava i Hrvatska manjinska samouprava dotičnoga naselja su pozvale na I. Vedešinski „Štangljin“ festival 16. junija, subotu. Najzanimljivije točke cjelodnevnoga programa su bile natičanje u jahanju, igre za dicu, kazališna predstava, nastup koljnofske ženske klape Golubice i prezentacija hrvatskoga folklora u izvedbi umočkoga Hrvatskoga kulturnoga društva Kajkavci. Dan je završen, naravno, s balom.

UNDA – Prošle subote, 16. junija, undanska mala škola, dica, kolege i roditelji nisu samo zbogom dali školskomu ljetu nego i Mariji Fülöp-Huljev, dosadašnjoj direktorici ustanove. Za nje djelo, trud i odanost hrvatskomu duhu posebno je zahvalio pri nediljnoj maši u domaćoj crikvi i dušobrižnik Štefan Dumović.

UMOK – U ovom selu se pripravlja na seoski dan, 30. junija, subotu. Dopodne se natičaju dica u športu, a u tri ura je čeka predstava dičjega kazališća ter moljanje na asfaltu za različite nagrade. Uprav u to vrijeme se začme na športskom igrališću prijateljska utakmica mjesnih seniorskih nogometašev s veterani „Savsko Drenje“ iz Hrvatske. Otpodne uz bogračće će dobrovoljno stati kuhari ki će s fanjskim jilom dočekati sve nazočne, dokle bude puhački orkestar iz Fertőrákosa zabavljao goste. Uvečer je bal na redu.

GORNJI ČETAR – Hrvatska manjinska samouprava poziva 30. junija, subotu, na Dan Hrvatov. Hrvatska maša, ku celebrira Anton Kolić, farnik iz Ratištofa, počinja u 16 uri u mjesnoj crikvi. U folklornom programu nastupaju pjevački zbor Slavuj iz Hrvatskih Šic, HKD Veseli Gradišćanci iz Unde, jačkarni zbor iz Narde, KUD Slavko Mađer iz Cerića, tamburaški sastav iz Petrovoga Sela i mjesna folklorna grupa Četarci. Za večerom u balu svira petroviska Pinkica.

BUDIMPEŠTA – Sukladno Odredbama Pravilnika o organizaciji i radu Skupštine Hrvatske državne samouprave, predsjednik Skupštine HDS-a Mišo Hepp saziva sjednicu Skupštine koja će biti održana 23. lipnja 2006. godine s početkom u 10 sati u Uredu Hrvatske državne samouprave, 1089 Budimpešta, Bíró L. u. 24. Za sastanak predlaže ovaj dnevni red: 1. Izvješće županijskih predsjednika o stanju i problemima regija, 2. Izvješće predsjednika o radu između dviju sjednica Skupštine, 3. Izvješće o izvršenju odluka kojima je rok istekao, 4. Izvješće o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik, 5. Prihvaćanje Bilance HDS-a za 2006. godinu; referent: Mišo Hepp, predsjednik, 6. Donošenje odluke o izboru ravnatelja santovačke škole, 7. Informacije i aktualna pitanja u svezi s nastvom hrvatskoga jezika i školskim sustavom Hrvata u Mađarskoj; referenti: Marija Petrić, Gábor Győrvári, 8. Pripreme programa Državnoga hrvatskog dana u Budimpešti; referent: predsjednik Odbora za kulturu i vjerska pitanja, 9. Ostala pitanja: a) Prijedlog odluke o natječaju Hrvatske državne samouprave, b) Prijedlog o tome da se izabere Edita Horvat-Pauković za članicu Odbora za odgoj i obrazovanje prema odluci Skupštine br. 49/3/2007, c) Prijedlozi Odbora za mladež i šport Skupštini za usvajanje, c) Donošenje odluke o raspisivanju poziva za dostavljanje prijedloga za dodjelu odličja HDS-a, d) Prijedlog dr. F. Pajrića.

SUMARTON – Muški članovi kulturno-umjetničkoga društva još 1. svibnja postavili su majsko drvo (majpan) pred seoskim domom za članice KUD-a, kako bi pod konac mjeseca održali veselje oko njega, no zbog raznih nastupa to se ostvarilo tek 9. lipnja, što veselju nije smetalo. Na prostoru ispred doma, osim članova društva, okupili su se i mještani na tamburašku glazbu „Sumartonskih lepih dečaka“, a zatim se nastavljalo s hrvatskim karaoke pjevanjem sve dok majsko drvo nije srušeno.

PETROVO SELO, PAG – Po završetku kazališne sezone petrovski amaterski glumci svenek se pripremaju na zasluženi skupni odmor. Do toga će doći ovoga vikenda, pokidob kotrigi društva na privatni poziv Srečka Kocijana boravit će tri dana na obali Jadrana, na otoku Pagu.

Oprašta se stari đak ...

*„Oprašta se stari đak, ide dalje,
Zbogom, moji drugovi, idem dalje
Naš put nas vraća domu svom,
Svi postat ćemo radnikom, dalje, dalje, dalje
Čas rastanka kucnuo je ...”*

Pri kraju drugog polugodišta školske godine u svim školama su se pripremali za oproštajnu svečanost. Tako je to bilo i u Pečuhu.

U petak, 15. lipnja, u Osnovnoj školi Miroslava Krležu u Pečuhu priredena je oproštajna svečanost. Učenici osmog razreda stigli su do naj sretnijeg, ali istodobno i do najtužnijeg trenutka kada su trebali napustiti prostorije škole. Stigoše do njihova posljednjeg školskoga zvona koje je oglasilo kraj mnogih prijateljstava, ljubavi ... Možda se mnogi više neće vidjeti, a tolike su godine bili skupa u dobro i zlu, tolike su tajne dijelili, zajedno su naučili prepisivati zadaće, neopazice žvakati žvaku. Nakon posljednjeg obilaska školskih prostorija učenici su se oprostili od ravnatelja svoje škole, nastavnika, školskih prijatelja. Dakako, oprostili su se i od svoje mlade razrednice Renate Balatinac.

Učenici osmog razreda:

*István Davorin Ács
Diána Blanka Blum
Ljubomir Fenyősi
Imre Földesi
Estera Grajić
Goran Sabo
Melanija Kovač
Patrick Vörös.*

Po običaju, neki učenici nastavljaju učenje u hrvatskim školama, a neki se odlučuju za koju mađarsku srednju školu.

Ove godine četvero učenika završnog osmog razreda nastavlja školovanje u našoj pečuskoj gimnaziji, a ostali napuštaju zgradu Hrvatskog obrazovnog centra.

Na ovogodišnjoj svečanosti, koja je bila upriličena u auli Hrvatskog vrtića, osnovne škole i gimnazije Miroslava Krležu, u prekrasnom ugodaju okupio se velik broj uzvanika, roditelja, baka i djedova, prijatelja. U lijepom ozračju i cvjetnom okružju riječi oproštajnoga govora mnogima su izmamili suzu iz oka. U krugu obitelji i rodbine učenici su s mnogo kita cvijeća napustili zdanje škole.

Svima želimo ugodan odmor i sve najbolje na putu prema velikim izazovima!

Renata Božanović

Narodnosni kup zadnji put?

Po mnogi ljeti petroviska pobjeda

Narodnosni kup, športsko spravišće četarske, židanske i petroviske škole, priredjen je 34. put, 12. junija (utorak) na židanskom školskom dvoru. Na posebnu prošnju domaćinov ljetos su nogometne ekipe sastavljene tako da svaka škola je postavila jednu momčad od najboljih nogometašev iz nižih, a jednu iz gornjih razredov. Pokidob pak židanska škola ljetos nikako nij mogla prezentirati divojačku grupu rukometašic, borile su se samo četarske i petroviske divojke. S tom utakmicom je započeto športsko dopodne, a ispale su Četarke boljom ekipom. U nogometu gornjih

Učitelj tjelovježbe u Petrovom Selu Ottó Kósa s najboljimi petroviski nogometaši nižih razredov

razredov na seoskom igrališću, domaćine je potukla četarska garda 5 : 1. U nastavku su si Petroviščani zeli revanš i potukli Četarce 7 : 0, ali što su stvarali sa Židanci, to je sve granice porušilo s krajnjim rezultatom od 0 : 19. Mali fudbališti nižih razredov su imali skoro takovu produkciju kot i vekši. Hrvatski Židan je izgubio utakmicu protiv Četarcev 0 : 3, potom su Petroviščani četire gole ritnuli Četarcem, a Židanci su se protiv Petroviščanov mogli tješiti samo jednim golom suprot šest. Ljetos na ov tradicionalni susret školarov je svoj pečat i nevidljivo stavila činjenica da

Zlatni petroviski dičaki u nogometu gornjih razredov

Gol-kraljici u rukometu Regini Varga iz Petrovoga Sela predaje poklon židanska školska direktorica Kata Bánó

od septembra u Hrvatskom Židanu reducirano djela dalje škola, tj. nastava bude samo od 1. do 4. razreda. Ova novonastala situacija je sa sobom vlikla i pitanje kako će biti dalje s Narodnosnim kupom. Od zaduženikov smo čuli, iako će biti židanska škola svenek pozvana na ovo naticanje, kup treba proširiti, nije isključeno da na cijelo Gradišće. Po toj mogućnosti mogli bi se priključiti ovom kupu još tri škole: bizonjska, kemljanska i koljnofska, a u tom slučaju željeznožupanijski kup bi mogao nastati i regionalna športska smotra za naše školare. Medjutim, direktorica židanske škole Kata Bánó, to je već sigurno, zadnji put je podilila pobjednikom nagrade. U

Ova petroviska garda je srušila po mnogi ljeti četarski športski apsolutizam

rukometu su divičice bolje bile od petroviske grupe, a u nogometu (to se odnosi i na niže i gornje razrede) su pred Četarci pobjedom slavili Petroviščani. Rijetko se je zgodalo da sve nagrade su odnesli učenici jedne škole u titulu gol-kraljice i gol-kraljov, a ljetos sve je pripadalo Petroviščanom: Regini Varga, Adamu Gaálu ter Adrianu Töröku. Četarcem nije bilo moguće kih 5-6 ljet srušiti športsku vlast, no ovom prilikom su još nek petroviski školari postali prvaki i srično su k sebi objamili veliki putujući pokal. S njimi skupa se je jednako veselio i petroviski trener i učitelj tjelovježbanja Ottó Kósa, kot i ostali nazočni učitelji Rajmund Filipović, Petar Škrapić, kot i učiteljice Ana Škrapić-Timar, Blanka Takač-Palković i direktorica škole Edita Horvat-Pauković. -Tiho-

Izradila: Dijana Kovačić iz Fičehaza

Državno natjecanje iz hrvatskoga narodopisa i jezika

Kako nas je izvijestila pročelnica Manjika Šibalin Kühn, u organizaciji Narodnosnog središta OKSZI-ja, u Budimpešti je 21. svibnja održano već tradicionalno Državno natjecanje iz hrvatskoga narodopisa i jezika, koje je ostvareno uz materijalnu potporu Ministarstva prosvjete i kulture.

U kategoriji hrvatskoga narodopisa u završnici ovoga državnog natjecanja našlo se sedmero učenika 7.-8. razreda iz triju škola. Prvo mjesto osvojila je Marica Kovač (Santovo), drugi je bio Ljubomir Fenyősi (Pečuh), treća Diana Blum (Pečuh), četvrta Kristina Nemet (Santovo), peti Marko Štimac (Santovo), šesta Estera Grajić (Pečuh), a sedma Enikő Erdélyi (lukoviška Okružna osnovna škola).

Natjecanje iz hrvatskog jezika priređeno je u dvije kategorije, posebno za škole s predmetnom hrvatskom nastavom u kojoj je sudjelovalo šestero učenika, i za dvojezične škole s pet učenika. U prvoj kategoriji prvo mjesto osvojila je Monika Ptičar (Hrvatska osnovna i osnovna umjetnička škola Karina Zrinski Serdahel), drugo Daniel Balaž (Osnovna i glazbena škola Breme), treće Miroslav Jenovai (Osnovna škola Kačmar, podružnica Općeprvosvetnog središta Bačka), četvrto Leila Kolarić (Okružna osnovna škola Lukovišće), peto Beatrix Gyimési (Breme) i šesto Nora Krekić (Kačmar).

Svi učenici dobili su spomenice, a najbolji i vrijedne poklone.

S. B.

Četarska ekipa je bolja bila od petroviske grupe. Na kipicu s trenerom Attilom Kratochvillom

„Hrvatski bal – Beč 2008” u znaku povezivanja

Dojdući „Hrvatski bal” 19. januara 2008. ljeta u Parkhotelu Schönbrunn će imati geslo Beč – Budimpešta – Zagreb, i će povezati ove tri velegrade na tri razina: diplomacije, komunalne politike i kulture.

Izaslanstvo Hrvatskoga gradišćanskoga kulturnoga društva (HGKD) u Beču se je uspješno vrnilo sa službenoga putovanja iz Budimpešte, kade su se dogovarali o suradnji s Hrvatskim veleposlanstvom i Hrvatskom državnom samoupravom u vezi s narednim balom. Kako je izjavio predsjednik HGKD-a Štefan Pauer, „prošlo ljeto smo odlučili ići novim putem u organiziranju naše najstarije tradicionalne hrvatske priredbe u velegradu Beču, Hrvatskoga bala. Znajući da je zanimanje veoma veliko za ovakav tip priredbe i oslanjajući se na dugoljetno iskustvo naših funkcionara i aktivista, odlučili smo ovome «našemu» balu dati još jedno geslo, a tim i dodatnu atrakciju: povezivanje Hrvatov ne samo u Austriji nego i u susjedni zemlja”. Organizatorski štab pod peljanjem koordinatora i dojučega Hrvatskoga bala Petra Tyrana, „diboko je uvjeren da nas, Hrvate ovde u Europi, veže ne samo jezik nego i kultura i svitonazor u najširjem smislu, i da to želimo pokazati i nam samim, ali i našim prijateljima u dotični domicilni zemlja. Uz to nam je cilj da povežemo susjedne metropole u ki žive i djeluju Hrvati i Hrvatice. Želimo povezati grade ki su u prošlosti uvijek okupljali ljude, i želimo okupiti ljude koji su i prije povezivali grade, kulture i jezike” – je rekao Štefan Pauer, ki je skupa s Gabrielom Novak-Karall i Petrom Tyranom u ovi dani službeno boravio u Budimpešti.

Beč – Bratislava – Budimpešta – Zagreb, a uza to Željezno – Brno – Jura – Šopron – Kisege – Pečuh – Čakovec – Varaždin – Pula – Rijeka – Zadar – Šibenik – Dubrovnik itd., je mriža, ku u budućnosti treba još pojačati da bi očvrstnuli postojeću i nadogradili novu mrižu i stvorili nova suželja, uz poštivanje i drugoga i drugih.

Kako je nadalje naglasio Štefan Pauer „u tom smislu se vidimo – mi, Gradišćanski Hrvati – kao organizatori okupljanja nas samih u Austriji, ter kao mostograditelji za suradnju i zajedničko druženje svih Hrvatic i Hrvatov u susjedni zemlja. Hrvatski bali odlična su prilika to pokazati na simpatičan, zabavan i atraktivan način”.

Ostvarenju cilja i gesla „Hrvatskoga bala 2008” aktivno čedu se priključiti i Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti na čelu s veleposlanikom Ivanom Bandićem, Grad Budimpešta na čelu s gradonačelnikom Gáborom Demszkyjem, kao i Hrvatska državna samouprava na čelu s predsjednikom Mišom Heppom.

Petar Tyrana

Prvi Zemaljski hrvatski nogometni turnir „Stipan Pančić”

U organizaciji Hrvatske samouprave grada Budimpešte, Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti te hrvatske samouprave na Majdanu (Kőbánya) i u Novom Budimu, u subotu, 2. lipnja 2007., s početkom u 10 sati, na športskim terenima u Házsovoj ulici (X. okrug), ukrašenim hrvatskim i mađarskim trobojnicama te posebnim obilježjem: fotografijom davatelja imena ovome športskom nadmetanju, svečano je otvoren prvi (inače IX.) Zemaljski hrvatski nogometni turnir, koji je ovoga puta posvećen spomenu jednog od naših zaslužnih prosvjetnih djelatnika te ljubitelja i organizatora nogometnih športskih susreta, prof. Stipana Pančića.

Ispred šest tuzemnih nogometnih ekipa (Santovo, Dušnok, Kalača, Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti, Budimpešta I, Budimpešta II – Bevanda bend) i gostiju iz grada Trogira, te brojnih uzvanika, u ime organizatora, posebno pozdravljajući veleposlanika Ivana Bandića, načelnika mjesne samouprave Lajosa Verbajja, načelnika grada Trogira, prof. Emila Kursana, oca Stipana Pančića iz Santova, nazočne je pozdravila predsjednica Hrvatske samouprave grada Budimpešte i Novoga Budima Anica Petreš Németh. Govornica je evocirala uspomene na prije pola godine preminuloga kolegu Stipan Pančića ističući njegove prijateljske, ljudske i rodoljubne vrline, čija je uloga u radu i životu budimpeštanske hrvatske zajednice golema. Naglasila je i hvalevrijedni poticaj majdanske Hrvatske manjinske te mjesne i naše glavnogradske samouprave da se od sada Zemaljski hrvatski nogometni turnir posveti uspomeni Stipana Pančića i naslovi njegovim imenom. Predsjednica je pozvala i na zajedničko druženje na Hrvatskoj večeri koja će se toga dana održati u budimskom restoranu «Citadelli».

Mate Filipović, predsjednik majdanske Hrvatske manjinske samouprave, koji je 13 godina djelovao s pokojnim S. Pančićem, istaknuo je njegovu ljudsku odanost i požrtvovanost pravog Hrvata iz Santova, koji je iza sebe ostavio vrijedna djela: pjesmarice namijenjene našim učenicima i notnu građu za naše kantore, orguljaše. Posebno pozdravljajući pokojnikova oca, također Stipana Pančića, priopćio je pismenu suglasnost pokojnikovih najbližih, supruge Lidije i kćerke Enikő:

„Dragi športaši! Za Stipana je nogomet uvijek bio važan, svake se godine oduševljeno organizirao odnosno spremao na te susrete. I mi bismo voljeli da se ta tradicija nastavi, stoga smo, u duhu uspomene na Stipana, za najšportskiju momčad ponudili prijelazni kup. Svakome natjecatelju od srca želimo uspješnu nogometnu igru.”

Pozdravljajući sudionike nogometnoga turnira, veleposlanik Ivan Bandić navedenim mislima dodao je: Mi smo se okupili tradicionalno, odnosno da od ove godine sačuvamo uspomenu na

pokojnoga Stipana Pančića. Iako osobno nisam imao čast družiti se s njime, poznavao sam ga, ali njegova oca Stipana još dulje znam. Želim istaknuti da nas je taj čovjek zadužio, i stoga svi skupa čuvajmo uspomenu na njega. Volio je šport, imao športskoga duha, isto tako kao i mi, ali važno je i to što je čuvao svoj hrvatski identitet. U tome mu posebno poštovanje i priznanje. Naše veleposlanstvo će i nadalje vrlo rado sudjelovati u ovoj športskoj tradiciji. Svima vama koji ste došli da odamo počast našem Stipanu, još jednom hvala. Neka Stipan i njegov duh budu među nama. Hvala njegovu roditelju Stipanu što je odgojio takvoga sina.

Govornicima se pridružio i Lajos Verbaj, načelnik X. okruga, koji je pozdravljajući športski susret, priopćio manje poznatu činjenicu da se nalazimo u geometrijskom središtu grada Budimpešte, a koji je ovom prigodom simbolično postao ujedno i međunarodno športsko središte, čime se također snaži prijateljstvo dviju susjednih zemalja. Zatim su se, uz budne oči sudaca, zaredale utakmice.

Dok su one trajale, u krasnom ozračju vrta Doma narodnosnih samouprava i civilnih udruga tekle su pripreme za ugošćavanje športaša i gostiju. Znači, da je pod nadzorom, pa čak i uz harmoniku predsjednika Mate Filipovića, i zajedničko pjevanje s gostima, te uz hvalevrijedno zalaganje kulinarskog majstora, Tukuljca Franje Čepelsigetija (zastupnika budimpeštanskog VII. okruga) i njegove obitelji pripremano tridesetak kilograma čevapčića na roštilju.

Kako je nagoviješteno, na Hrvatskoj večeri u budimskoj «Citadelli», uz pozdravne riječi i čestitke veleposlanika Ivana Bandića i predsjednice Anice Petreš Németh, obznanjeni su postignuti rezultati i uručeni prijelazni pehari i drugi trofeji ovogodišnjega nogometnog turnira. Dakle, na temelju sudskih procjena Lászlóa Varge (Fifin sudac) i Ferenca Lotricha, I. mjesto s prijelaznim peharom pripalo je trogirskoj momčadi, II. Dušnočanima, a III. mjesto osvojila je momčad Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti. Prijelazni pehar obitelji Pančić preuzeli su članovi santovačke momčadi. Tako je IV. mjesto pripalo Budimpešti I. – Bevanda bendu, V. kalačkoj momčadi, a VI. mjesto Budimpešti II.

Hrvatska večer na najljepšem vidikovcu mađarske metropole – uz tamburaški sastav «Podravka» iz Martinaca – protekla je i ovoga puta u vedrom raspoloženju.

Organizatori veoma žale što se prijavljene momčadi iz Pečuha, Bačina i Petrovoga Sela zbog nepoznatih razloga nisu odazvale turniru. No, postoji vjerovanje da će se na XII. Zemaljski hrvatski nogometni turnir odazvati još više ekipa, koje organizatori srdačno i rado očekuju. M. Dekić

Raspjevani baranjski Hrvati

U organizaciji kukinjske Hrvatske manjinske samouprave, od 8. do 10. lipnja održavala se trodnevna priredba koja je okupila brojne ljubitelje dobre pjesme i glazbe.

Seminar pjesme i plesa za taj sunčani vikend okupio je nekoliko sudionika iz raznih okolnih naselja. Folkloriši iz Salante, Pogana, Semelja, Harkanja, Šikloša, Pečuha, Vršende i, naravno, iz Kukinje tijekom trajanja tabora naučili su niz novih pjesama u doista krasnom ozračju.

Tabor je bio otvoren 8. lipnja, u petak popodne, kada su polaznici seminara uvježbali već dobro poznate crkvene pjesme s kantoricom Anicom Posavac iz Šikloša. Pjevale su se pjesme: *Klanjam ti se smjerno, Iz neba će sada doć, Veselo, braćo, kliknimo*. Drugog dana nakon doručka sudionici tabora obnovili su crkvene pjesme, a zatim su imali priliku učiti baranjsko-slavonske narodne pjesme od uglednog podučavatelja Duška Topića iz Bizovca. Odzvanjale su pjesme: *Majka kćeri*

dugu kosu plela, Medna roso, Lado, lado, Ajdemo doma, itd. Polaznici seminara naučili su i poznatu pjesmu:

Zvuci tambure te prekrasni glasovi pjevača i pjevačica seminar su činili svečanim. U subotu navečer, nakon trosatnoga pjevanja u kukinjskom domu kulture priređena je i plesanica. Na završnom danu, u nedjelju, veseli pjevači i svirači ponovili su sve naučene pjesme i bili su gosti u susjednom naselju Salanti na svetoj misi, gdje su otpjevali nekoliko prekrasnih crkvenih pjesama.

Novonaučene pjesme naši raspjevani baranjski Hrvati kane izvesti i na pozornici na ovogodišnjemu Bošnjačkom sijelu u Kukinju.

Kad bi svi baranjski Hrvati bili toliko raspjevani, živjeli bismo u veselijem okružju i više uživali u životu. Program je bio ostvaren novčanom pomoći Zaklade za nacionalne i etničke manjine, Konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu i Matice hrvatske.

Renata Božanović

Diva Marica

*Diva Marica žito dožela,
Žito dožela tri vinca splela,
Žitom ih splela, vinom zalila.*

*Drvog je splela žita pšenice,
Drugog je splela vina lozice,
Trećeg je splela zdravlja veselja.*

*Koga je splela zdravlja veselja
Onog nosite u naše selo
Nek nam je selo zdravo, veselo.*

*Koga je splela žita pšenice
Onog nosite u naše polje
Ne bi l' nam polje rodilo bolje.*

*Koga je splela vina lozice
Onog nosite u naše brdo
Nek' naše brdo vinom urodi.*

Život protkan borbom za Hrvatsku Boris Maruna (1940. – 2007.)

Umro je **Boris Maruna**, jedan od najboljih suvremenih hrvatskih pjesnika, političar, hrvatski ambasador u Čileu.

Matica hrvatska javila je da je Maruna umro nakon duže bolesti, u četvrtak popodne u zagre-

bačkoj Kliničkoj bolnici Dubrava u 67. godini. Boris Maruna rodio se 1940. u Potpragu, na južnim obroncima Velebita. Od 1949. s roditeljima i braćom živio je u Zaprešiću, a 1960. emigrirao je iz tadašnje Jugoslavije. U tri desetljeća emigracije živio je u pet država: Argentini, Španjolskoj, Sjedinjenim Državama, Italiji i Velikoj Britaniji. Zahvaljujući ujaku, svećeniku i sveučilišnom profesoru, u lipnju 1966. došao je u Los Angeles i na prestižnome sveučilištu Loyola završio studij angloameričke književnosti. U Barceloni je završio hispanistiku. Netipično za hrvatskoga političkog emigranta, Maruna se kretao u progresivnim kulturnim krugovima – družio se, među ostalim, i s kulturnim američkim piscem Charlesom Bukowskim. Bio je urednik emigrantske *Hrvatske revije*. Maruna je objavio desetak pjesničkih zbirki i kroniku *Otmičari izgubljena sna*, u kojoj je, kao svjedok – službeni prevoditelj – opisao terorističku akciju u kojoj je Zvonimir Bušić 1976. godine oteo američki putnički zrakoplov ne bi li ukazao na položaj Hrvatske u tadašnjoj Jugoslaviji. Nakon demokratskih promjena i hrvatskog osamostaljenja vratio se u Zagreb i, među inim, bio ravnatelj Hrvatske matice iseljenika i glavni urednik *Vijenca*. Kao kritičar Tuđmanove vlasti bio je tada *persona non grata* hrvatske emigracije. „Životni put Borisa Marune bio je put čovjeka koji je tražio Hrvatsku i koji – kada je napokon našao slobodnu, demokratsku Hrvatsku – pronašao je sebe“, napisao je predsjednik Republike **Stipe Mesić** u brzojavu sućuti. Kako je svojedobno sam rekao, Maruna je prešao dug put od ustaškog simpatizera u emigraciji do simpatizera SDP-a na početku trećeg tisućljeća. Bio je nositelj SDP-ove liste u jedanaestoj, izbornoj jedinici za dijasporu 2000. godine. Posljednje četiri godine bio je hrvatski ambasador u Čileu, otkud se prošloga tjedna vratio umrijeti u Hrvatsku.

Vesna Kukavica

Želite iz svoje sobe gledati predivno Jadransko more, ili hoćete da vas zadrijema žubor valova? Rezervirajte apartman kod nas!

Prišćapac Apartment hotel i Ronilački centar

Kristalno čisto more, mir, ronjenje ...

Idealno ljetovalište obiteljima, mladencima na bračnom putovanju, roniocima i svima onima koji visoko cijene slani miris mora, dalmatinsku kuhinju i tišinu.

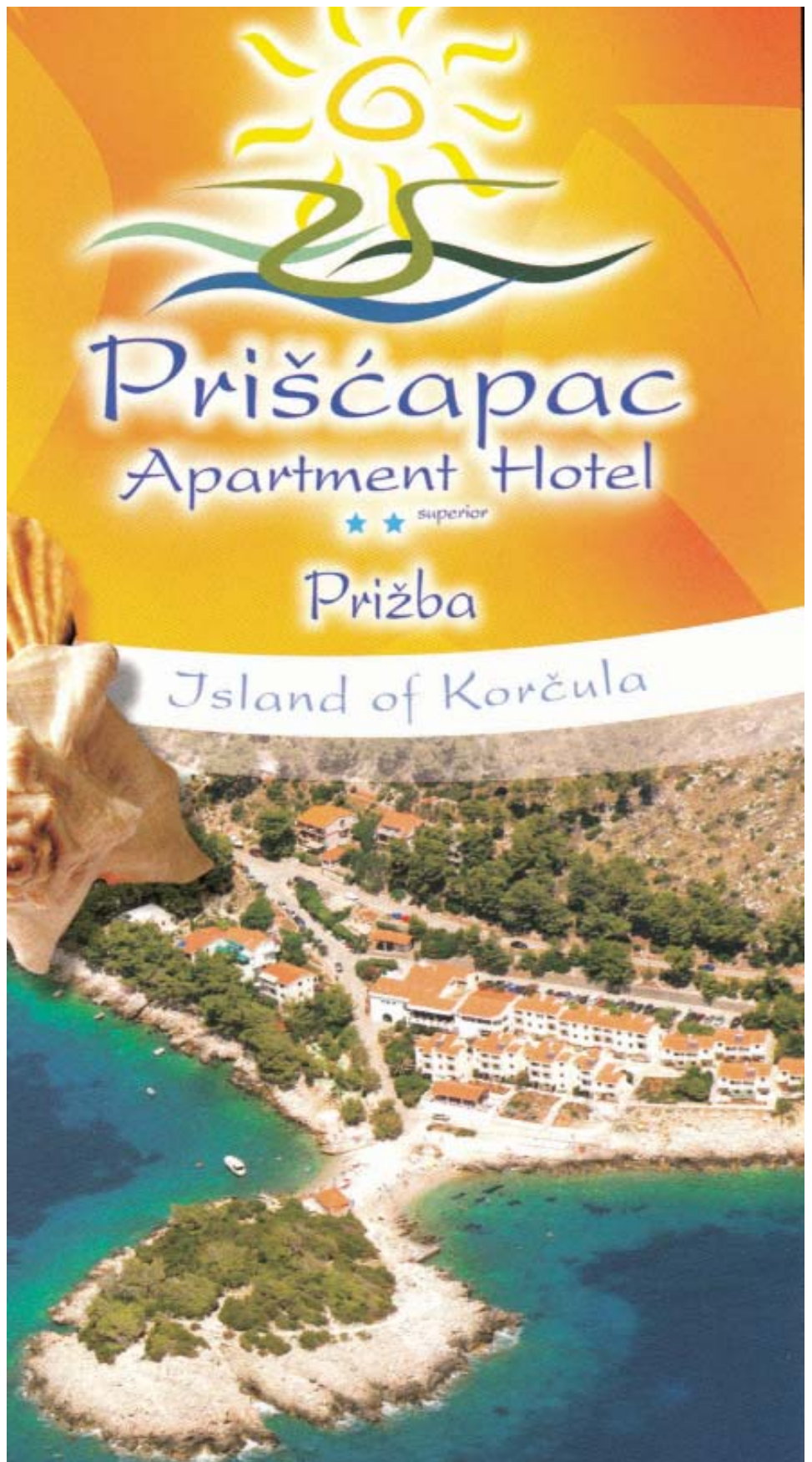
**Uime svih djelatnika čeka
Vas ravnatelj objekta:
Ladislav Romac**

**Telefon: + 385 20 861 178
Mobilni: + 385 99 313 7001
+ 36 30 696 6087**

E-mail: hotel@priscapac.com
Web: www.priscapac.com

Akcija u predsezoni i posezoni!

**Umirovljenici (62+)
i mladenci na bračnom
putovanju plaćaju 4 dana,
ali ostaju 5 dana,
plaćaju 5 dana, ali ostaju
7 dana, plaćaju 7 dana,
ali ostaju 14 dana!**

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA: Branka Pavić-Blažetin, tel.: 72/435-416, e-mail: branka@croatica.hu, NOVINARI: Stipan Balatinac (zamj. gl. i od. urednika), tel.: 79/454-614, e-mail: baltinac@croatica.hu, Bernadeta Blažetin, tel.: 93/383-034, e-mail: beta@croatica.hu, Timea Horvat, tel.: 94/315-479, e-mail: tiho@croatica.hu, LEKTOR: Živko Mandić, tel.: 1/256-0765, e-mail: zsivko@croatica.hu ADRESA: 1065 Budapest, Nagymező u. 49. Tel./Fax: 1/269-2811, tel.: 1/269-1974, e-mail: glasnik@croatica.hu – ZA POŠTANSKE POŠILJKE: 1396 Budapest, PF.: 495. OSNIVAČ: Savez Hrvata u Mađarskoj. IZDAVAČ: Croatica Kht. RAVNATELJ: Čaba Horvath. List širi posredstvom Mađarske pošte, na osnovi pretplate na žiroračun: CITIBANK Rt. 10800014-30000006-10612032, redakcija Hrvatskoga glasnika i alternativni širitelji. Pretplata na godinu dana iznosi: 5200,- Ft. List pomaže Javna zaklada za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj. Rukopise, fotografije i crteže ne čuvamo i ne vraćamo. TISKARSKA PRIPREMA, TISAK: CROATICA Kht., 1065 Budapest, Nagymező u. 49.

HU ISSN 1215-1270